ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

การสอบปลายภาค : ประจำภาคการศึกษาที่ 1 **ประจำปีการศึกษา : 2552**

วันที่ : 9 ตุลาคม 2552 **เวลา : 9.00-12.00**

วิชา : 230-322 วิศวกรรมอนุภาค **ห้องสอบ : R201**

- ข้อสอบมี 5 ข้อ จำนวนข้อสอบ 14 หน้า ต้องทำทุกข้อ คะแนนเต็ม 140 คะแนน
- ให้นักศึกษาใช้ที่ว่างซึ่งเตรียมไว้สำหรับคำถามแต่ละข้อในการทำข้อสอบ โดยเขียนชื่อและรหัสประจำตัว ไว้ที่ส่วนบนของข้อสอบทุกหน้า หากเนื้อที่ไม่เพียงพอ อนุญาตให้ใช้เนื้อที่ด้านหลังของข้อสอบข้อนั้นๆ ทำข้อสอบได้ โดยระบุหรือทำเครื่องหมายไว้ด้านหน้าให้ชัดเจน
- คะแนนเต็มของแต่ละข้อและข้อย่อย เป็นดังนี้

ข้อที่	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1	45	
2	35	
3	20	
4	10	
5	30	
รวม	**140**	

- ขอให้นักศึกษาอ่านและศึกษารายละเอียดของทั้งข้อมูลและคำถามของแต่ละข้อ ให้เข้าใจทั้งหมด แล้ววางแผนการแก้ปัญหา ก่อนลงมือทำข้อสอบ
- อนุญาตให้นำหนังสือ เอกสาร เครื่องคำนวณ และอุปกรณ์อื่นๆ เข้าห้องสอบได้

ทุจริตในการสอบ โทษขั้นต่ำคือ ปรับตกในรายวิชาที่ทุจริต และพักการเรียน 1 ภาคการศึกษา

สุธรรม สุขมณี
ผู้ออกข้อสอบ
22 กันยายน 2552

หน้าที่ 2

ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

1) ในการทดลองเพื่อหาค่าความต้านทานจำเพาะของเค้กกรอง (α) และความต้านทานของผ้ากรอง (R_m) โดยใช้สารละลายขุ่นของ $CaCO_3$ ในน้ำ เป็นสารป้อนเข้าเครื่องกรองชนิด Plate-and-Frame และทำการกรองแบบความดันลดคงที่ 70 kPa ที่อุณหภูมิ 32 °C ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาตรของของเหลวที่กรองได้ที่เวลาต่างๆ และข้อมูลของเค้กกรองที่ได้เมื่อสิ้นสุดการกรอง ได้ผลดังนี้

ความหนาแน่นของอนุภาค $CaCO_3$	2710	kg/m^3
ความหนาแน่นปรากฏของเค้กเปียก	1976	kg/m^3
ความหนาแน่นปรากฏของเค้กแห้ง	1550	kg/m^3
มวลของเค้กแห้งต่อปริมาตรของ Filtrate	27.5	kg/m^3
ความต้านทานจำเพาะของเค้กกรอง (α)	2.69×10^{10}	m/kg
ความต้านทานของผ้ากรอง (R_m)	3.50×10^{9}	m^{-1}

หากถือว่าเค้กกรองนี้ ไม่ยุบตัว และผ้ากรองมีความต้านทานคงที่ ไม่ว่าจะนำไปใช้กับเครื่องกรองชนิดใด โดยที่อุณหภูมิ 32 °C น้ำมีความหนาแน่น 995 kg/m^3 ความหนืดสมบูรณ์ 0.76 cP ขอให้ท่านใช้ข้อมูลที่กำหนด ทำนายผลการดำเนินงานเมื่อนำสารละลายขุ่นความเข้มข้นเดียวกันกับที่ใช้ในการทดลอง เป็นสารป้อนเข้าเครื่องกรองต่างๆ ตามเงื่อนไขในข้อย่อยต่อไปนี้

1.1 หากใช้เครื่องกรองซึ่งทำการกรองอย่างต่อเนื่อง ชนิด Rotary drum filter ในการกรองสารละลายขุ่นความเข้มข้นเดียวกัน โดยเครื่องกรองตัวนี้ ใช้ Drum ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.2 m. ยาว 3 m. ดำเนินงานโดยพื้นที่ร้อยละ 25 ของผ้ากรองจมอยู่ในสารละลายขุ่น ความดันภายใน Drum ต่ำกว่าความดันภายนอกเท่ากับ 70 kPa และ Drum ใช้เวลาในการหมุน 1 รอบ 10 นาที

(ก) หากตั้งระยะห่างระหว่างใบมีดปาดเค้กกับผิวบนของผ้ากรองไว้ที่ 25 mm. เครื่องกรองนี้จะเริ่มผลิตเค้กได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อเริ่มเดินเครื่องเป็นเวลาเท่าใด (15 คะแนน)

ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

(ข) อัตราการผลิตเค้กแห้งของเครื่องกรองในช่วงของการดำเนินงานต่อเนื่อง มีค่าเท่าใด (10 คะแนน)

(ค) หากใช้พื้นที่ในการล้างเค้กร้อยละ 25 ของพื้นที่ในการกรองทั้งหมด และใช้อัตราการล้างเค้กเพียงร้อยละ 75 ของอัตราการล้างตามทฤษฎี จะต้องล้างเค้กด้วยอัตราเท่าใด (5 คะแนน)

หน้าที่ 5

ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

1.2 หากป้อนสารละลายขุ่นนี้ลงในเครื่องกรองชนิด Batch centrifuge ซึ่งถังกรองอยู่ในแนวดิ่ง มีความสูง (b) 1.125 m. รัศมีภายนอก (r_2) 0.40 m. และหมุนด้วยความเร็วรอบ 900 rpm ที่อุณหภูมิ 32 °C

(ก) อัตราการไหลของ Filtrate เมื่อเริ่มเดินเครื่องมีค่าเท่าใด (7 คะแนน)

ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

(ข) หากป้อนสารละลายขุ่นนี้ลงในเครื่องกรองครั้งเดียวจนเต็ม และเดินเครื่องจนกระทั่งไม่มี Filtrate ไหลผ่านผ้ากรองอีก อัตราการกรองและพื้นที่ในการกรองจะมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาตั้งแต่เริ่มต้นถึงสิ้นสุดการกรองอย่างไร และเมื่อสิ้นสุดการกรองแล้ว ความหนาของเค้กกรองจะสม่ำเสมอตลอดพื้นผิวของผ้ากรองหรือไม่ อธิบายพร้อมเหตุผลสั้นๆ ประกอบ (8 คะแนน)

ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

2) ถังกวนรูปทรงกระบอก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายใน (D_t) 60 cm. มีครีบ (Baffle) กว้าง (J) 6 cm. ติดไว้ที่ผนังด้านในจำนวน 4 ครีบ ใช้ในการกวนหรือการผสมของเหลว โดยบรรจุของเหลวถึงระดับ (H) 60 cm. จากก้นถัง และติดตั้งใบพัดกวนไว้ที่กึ่งกลางถัง สูงจากก้นถัง (E) 20 cm. ใบพัดกวนเป็นแบบ 6-blade disk turbine ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง (D_a) 20 cm. ใบพัดแต่ละใบ กว้าง (W) 4 cm. ยาว (L) 5 cm. ขอให้ท่านกำหนดความเร็วรอบสูงสุดของใบพัดกวน เมื่อใช้ถังกวนนี้ กวนผสมของเหลวตามรายละเอียดที่กำหนดต่อไปนี้ และมีกำลังงานต่อปริมาตรของเหลวไม่เกิน 0.50 kW/m^3

2.1 กวนผสมของเหลวซึ่งมีความหนาแน่น (ρ) 1250 kg/m^3 ความหนืด (μ) 12.5 cP (10 คะแนน)

ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

2.2 กวนผสมของเหลวชนิด Non-newtonian ซึ่งมีความหนาแน่น (ρ) 1250 kg/m^3 และความหนืดปรากฏเฉลี่ย ($\overline{\mu}_a$) ในหน่วย Pa.s (kg/m-s) ขึ้นต่อความเร็วรอบของใบกวน (N) หน่วย rps ดังนี้

$$\overline{\mu}_a = 82N^{0.4}$$

(15 คะแนน)

ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

2.3 หากต้องการขยายขนาดถังกวน ให้สามารถกวนผสมของเหลวซึ่งมีความหนาแน่น (ρ) 1250 kg/m^3 ความหนืด (μ) 12.5 cP ตามข้อ 2.1 ได้ถึง 20 m^3 โดยคงสัดส่วนของมิติต่างๆ ตาม Shape factor และกำลังงานที่ใช้ในการกวนต่อปริมาตรของเหลว (P/V) เท่าเดิม ใบพัดกวนในถังขนาดใหญ่นี้ จะต้องหมุนด้วยความเร็วรอบไม่เกินเท่าใด (10 คะแนน)

ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

3) หากต้องการเตรียม Slurry ของอนุภาค $CaCO_3$ ให้แขวนลอยในน้ำ ที่อุณหภูมิ โดยมีมวลของ $CaCO_3$ ต่อปริมาตรน้ำ 27.5 kg/m^3 ที่อุณหภูมิ 32 $^{\circ}C$ โดยใช้ถังกวนรูปทรงกระบอก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายใน (D_t) 6 m. มีครีบ (Baffle) กว้าง (J) 0.6 m. ติดไว้ที่ผนังด้านในจำนวน 6 ครีบ ในการผสมแต่ละกะ (Batch) จะบรรจุส่วนผสมไว้ที่ระดับ (H) 6 m. จากก้นถัง และติดตั้งใบพัดกวนไว้ที่กึ่งกลางถัง สูงจากก้นถัง (E) 1.5 m. ใบพัดกวนที่ใช้ เป็นแบบ 3-blade propeller ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง (D_a) 1.5 m. อนุภาค $CaCO_3$ มีขนาดเฉลี่ย 150 μm ความหนาแน่น 2710 kg/m^3 และที่อุณหภูมิ 32 $^{\circ}C$ น้ำมีความหนาแน่น 995 kg/m^3 ความหนืด 0.76 cP
ความเร็วรอบและกำลังงานขั้นต่ำในการกวน เพื่อให้อนุภาคของ $CaCO_3$ แขวนลอยอยู่ในน้ำ ในลักษณะที่เป็น Complete suspension มีค่าเท่าใด (20 คะแนน)

ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

4) ในแต่ละกะ (Batch) ของการผสมอนุภาคของแข็ง ซึ่งประกอบด้วยสาร *A* 225 kg สาร *B* 255 kg และสาร *C* 20 kg ได้มีการชักตัวอย่างจากจุดต่างๆ ภายในเครื่องผสม ช่วงเวลาละ 25 จุด เพื่อนำมาวิเคราะห์สัดส่วนเชิงมวลของแต่ละองค์ประกอบ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ในตัวอย่างที่ช่วงเวลาหนึ่ง เป็นดังนี้

จุดที่	สัดส่วนเชิงมวลในส่วนผสม		
	A	*B*	*C*
1	0.549	0.414	0.037
2	0.527	0.429	0.044
3	0.432	0.523	0.045
4	0.383	0.574	0.043
5	0.331	0.63	0.039
6	0.529	0.43	0.041
7	0.213	0.749	0.038
8	0.254	0.704	0.042
9	0.459	0.5	0.041
10	0.67	0.291	0.039
11	0.439	0.516	0.045
12	0.283	0.679	0.038
13	0.603	0.356	0.041

จุดที่	สัดส่วนเชิงมวลในส่วนผสม		
	A	*B*	*C*
14	0.392	0.573	0.035
15	0.752	0.202	0.046
16	0.561	0.401	0.038
17	0.471	0.485	0.044
18	0.547	0.416	0.037
19	0.514	0.445	0.041
20	0.421	0.545	0.034
21	0.276	0.683	0.041
22	0.322	0.645	0.033
23	0.413	0.545	0.042
24	0.331	0.628	0.041
25	0.495	0.462	0.043

จากข้อมูลที่กำหนด สารที่ควรใช้เป็นตัววัด (Tracer) คือสารใด กลุ่มตัวอย่างของส่วนผสมมีค่าการเบี่ยงเบนมาตรฐานของสารวัด (S) และดัชนีการผสม (I_p) เท่าใด (10 คะแนน)

ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

5) อนุภาคของทรายละเอียด (Sharp sand) ซึ่งมีขนาดเฉลี่ย 250 μm ความเป็นทรงกลม (ϕ_s) 0.67 ความหนาแน่นจริง 2660 kg/m^3 ความหนาแน่นปรากฏ 1370 kg/m^3 หนัก 33.6 kg ถูกบรรจุลงในคอลัมน์ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 25 cm ที่อุณหภูมิ 32 °C เพื่อให้เกิดการถ่ายโอนความร้อนกับอากาศ อุณหภูมิ (T) 150 °C ความดัน (P) 152.6 kPa ความหนาแน่น (ρ) 1.257 kg/m^3 ความหนืด (μ) 0.0231 cP ความจุความร้อน (C_p) 1.02 kJ/kg-K และสัมประสิทธิ์การนำความร้อน (k) 0.0333 W/m-K ตามเงื่อนไขการไหลของอากาศผ่านเบดของทรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 หากป้อนอากาศผ่านตัวกระจาย (Distributor) ทางตอนล่างของคอลัมน์ผ่านเบดของอนุภาคทรายละเอียด ขึ้นไปทางตอนบน ความพรุนของเบด (ε_{mf}) ความสูงของเบด (L_{mf}) ความเร็วผิวหน้าของอากาศ (U_{mf}) ความดันลดคร่อมเบด (ΔP_{mf}) และสัมประสิทธิ์การถ่ายโอนความร้อนระหว่างเบดและผนังคอลัมน์ (h_w) ณ จุดต่ำสุดของการเกิด Fluidization มีค่าเท่าใด (20 คะแนน)

ชื่อ ..... รหัสประจำตัว | | | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | | | |

5.2 หากป้อนอากาศทางตอนบนของเบดและไหลออกทางตอนล่างของคอลัมน์ โดยตัวกระจายสามารถรับแรงกระทำและป้องกันการไหลออกของอนุภาคทรายละเอียดจากคอลัมน์ได้ ด้วยความเร็วผิวหน้า 2.5 เท่าของ U_{mf} จะมีความดันลดคร่อมเบด (ΔP_{pb}) เท่าใด (10 คะแนน)